

ZAKON O OGRANIČENOJ UPOTREBI DUHANSKIH PRERAĐEVINA

Sl. novine FBiH br. 6/1998, 35/1998, 11/1999 – ispr. i 50/2011

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuje se ograničena upotreba duhanskih prerađevina, obaveze proizvođača, zabrana reklamiranja i prodaje duhanskih prerađevina i druga pitanja u cilju zaštite i unapređenja zdravlja građana od štetnog djelovanja duhanskih prerađevina.

Član 2

Duhanskim prerađevinama, u smislu ovog zakona, smatraju se:

1. cigarete,
2. cigare,
3. cigarilosi,
4. duhan za lulu i duhan za pušenje,
5. duhan za šmrkanje i žvakanje, i
6. druge duhanske prerađevine.

II - ZABRANA UPOTREBE DUHANSKIH PRERAĐEVINA

Član 3

Upotreba duhanskih prerađevina (u daljem tekstu: pušenje) zabranjuje se u:

1. odgojno-obrazovnim ustanovama,
2. ustanovama za smještaj i boravak djece i studenata,
3. zdravstvenim ustanovama,
4. socijalnim ustanovama,
5. drugim javnim ustanovama.

Zabrana pušenja iz stava 1., ovog člana odnosi se na sve federalne, kantonalne, gradske i općinske organe i institucije.

Zabrana pušenja iz stava 1. ovog člana odnosi se i na preduzeća i druga pravna lica gdje se obavlja proizvodni proces.

Zabrana pušenja odnosi se i na radne prostorije preduzeća i drugog pravnog lica u kojima se odvija rad sa strankama, odnosno u kojima rade dva ili više radnika od kojih je najmanje jedan nepušač.

U ustanovama, preduzećima i drugim pravnim licima iz st. 1, 2, 3. i 4. ovog člana pušenje je dozvoljeno u posebno određenim prostorijama za pušenje.

Član 4

Zabrana pušenja odnosi se i na zatvorene objekte u kojima se:

1. održavaju kulturne, zabavne, sportske i druge manifestacije, priredbe i takmičenja,
2. vrši snimanje i emitiranje,
3. održavaju sjednice i drugi organizirani skupovi građana, osim u za to određenim prostorijama u smislu člana 3. stava 2. ovog zakona.

Član 5

U ugostiteljskim objektima gdje se vrši usluživanje hrane utvrđuju se posebne prostorije za pušenje.

Pušenje je zabranjeno u slastičarnicama i mliječnim restoranima.

Član 6

Pušenje se zabranjuje i u:

1. sredstvima u kojima se vrši javni prijevoz u cestovnom saobraćaju (uključujući i sredstva gradskog saobraćaja);
2. sredstvima u kojima se vrši javni prijevoz u željezničkom i zračnom saobraćaju i unutrašnjoj plovidbi osim u posebno određenim prostorijama za pušenje;

3. žičarama;
4. liftovima.

Pušenje se zabranjuje i u staničnim objektima, osim u posebno određenim prostorijama za pušenje.

III - OBAVEZE PROIZVOĐAČA

Član 7

Zabranjena je proizvodnja i prodaja duhanskih prerađevina koje na ambalaži nemaju istaknute podatke o količini katrana, nikotina i ugljičnog monoksida, na bočnoj strani svakog originalnog pojedinačnog pakovanja duhanskih prerađevina koje je u prometu.

Podaci o količini katrana, nikotina i ugljičnog monoksida, na bočnoj strani originalnog pakovanja iz stava 1. ovog člana moraju pokrivati najmanje 15% bočne strane svakog originalnog pojedinačnog pakovanja duhanskih prerađevina koje je u prometu.

Pored podataka iz stava 1. ovog člana, svako originalno pojedinačno pakovanje duhanskih prerađevina koje je u prometu, mora sadržavati i slijedeće podatke: datum proizvodnje i rok trajanja, a za duhanske prerađevine iz uvoza oznaku uvoznika.

Način označavanja podataka iz st. 1., 2. i 3. ovog člana, kao i izgled podataka na svakom originalnom pojedinačnom pakovanju duhanskih prerađevina koje je u prometu, bliže se određuju pravilnikom federalnog ministra zdravstva (u daljnjem tekstu: ministar zdravstva).

Član 8

Svako originalno pojedinačno pakovanje svih duhanskih prerađevina koje se nalazi u prometu, osim duhana za žvakanje i sisanje, mora imati označeno jedno od općih i posebnih upozorenja.

Opća upozorenja iz stava 1. ovog člana glase: "PUŠENJE JE ŠTETNO ZA ZDRAVLJE", "PUŠENJE UBIJA", "PUŠENJE OZBILJNO ŠTETI VAMA I DRUGIMA OKO VAS".

Opće upozorenje iz stava 2. ovog člana mora biti označeno na prednjoj strani svakog originalnog pojedinačnog pakovanja duhanskih prerađevina koje se nalazi u prometu, tako da pokriva najmanje 35% prednje površine pakovanja.

Posebno upozorenje iz stava 1. ovog člana tipa su: "Pušenje uzrokuje rak pluća", "Pušenje uzrokuje srčani udar", "Pušenje uzrokuje moždani udar", "Pušenje u trudnoći šteti zdravlju Vašeg djeteta."

Posebno upozorenje iz stava 4. ovog člana mora biti označeno na poleđini svakog originalnog pojedinačnog pakovanja duhanskih prerađevina koje se nalazi u prometu, tako da pokriva najmanje 50% spoljne površine svakog originalnog pojedinačnog pakovanja duhanskih prerađevina koje se nalazi u prometu.

Proizvođač, odnosno uvoznik je dužan posebna upozorenja iz stava 4. ovog člana pravilno mijenjati, tako da se svako od tih upozorenja nalazi označeno na jednakim količinama duhanskih prerađevina, u tekućoj godini.

Svako originalno pojedinačno pakovanje duhanskih prerađevina za žvakanje i sisanje koje se nalaze u prometu, moraju imati označeno upozorenje: "Upotreba ovog proizvoda šteti Vašem zdravlju i stvara ovisnost".

Upozorenje iz stava 7. ovog člana mora biti označeno na najvidljivijoj površini svakog originalnog pojedinačnog pakovanja duhanskih prerađevina za žvakanje i sisanje koje se nalazi u prometu i mora zauzimati najmanje 35% spoljašnje površine svakog originalnog pojedinačnog pakovanja duhanskih prerađevina.

Uvjeti i način označavanja duhanskih prerađevina, bliži sadržaj i izgled općih i posebnih upozorenja iz stava 1. ovog člana uređuju se pravilnikom ministra zdravstva.

IV - ZABRANA REKLAMIRANJA

Član 9

Zabranjeno je reklamiranje duhanskih prerađevina u štampi, na radiju i televiziji, putem bioskopskih dijapozitiva, filmova, panoa, tabli, naljepnica i drugih oblika reklame na javnim mjestima, na objektima i sredstvima prijevoza (saobraćaja) putem svjetlećih reklama, knjiga, časopisa, kalendara i odjevnih predmeta, uključujući i sponzoriranje sportskih, kulturnih i drugih javnih priredbi od strane preduzeća koja se bave proizvodnjom i prodajom duhanskih prerađevina.

Član 10

Ne smatra se reklamiranjem iz predhodnog člana objavljivanje obavijesti o kvalitetu u drugim svojstvima duhanskih prerađevina u stručnim knjigama, časopisima i drugim publikacijama koje su namijenjene isključivo proizvođačima ili prodavcima duhanskih proizvoda.

Reklamiranjem se ne smatra ni isticanje firme proizvođača.

Član 11

Proizvođači i prodavači na veliko mogu obavijestiti građane, u trajanju najduže 15 dana, o pojavi na tržištu nove vrste duhanske prerađevine.

Novom vrstom duhanske prerađevine, u smislu stava 1. ovog člana, smatraju se duhanske prerađevine koje imaju smanjenu količinu katrana za 10 ili više postotaka od istovrsnih duhanskih prerađevina koje su u prodaji, a koje imaju najnižu količinu katrana i nikotina.

Informacije iz stava 1. ovog člana ne mogu se objavljivati na radiju ili televiziji kao ni u publikacijama namijenjenim pretežno mladim.

V - ZABRANA PRODAJE

Član 12

Zabranjuje se prodaja duhanskih prerađevina u objektima koji su od predškolskih i školskih ustanova udaljeni manje od 100 m i koji su smješteni unutar sportko-rekreativnih površina.

Zabranjuje se prodaja duhanskih prerađevina:

- osobama mlađim od 15 godina,
- iz automatskih aparata,
- koje nisu u originalnom pakovanju proizvođača, koje se prodaju u rasutom (rifuznom) stanju i koje ne sadrži oznaku - upozorenje iz čl. 7. i 8. ovog zakona.

Zabrana prodaje iz stava 2. alineja 2. ovog člana ne odnosi se na automatske aparate, smještene na aerodromima, u hotelima i noćnim barovima i ako su smješteni u drugim zatvorenim prostorima, a nisu dostupni osobama mlađim od 15 godina.

VI - NADZOR

Član 13

Nadzor nad primjenom ovog zakona obavlja:

1. Sanitarna inspekcija nad primjenom odredaba člana 3. stav 1., člana 4. tač. 1. i 2. i čl. 5. i 6.;
2. Inspekcija rada nad primjenom odredaba člana 3. st. 2, 3. i 4. i člana 4. tačka 3.;
3. Tržišna inspekcija nad primjenom odredaba čl. 7, 8, 9, 11. i 12. ovog zakona.

Nadzor nad primjenom čl. 7. i 8. ovog zakona pri uvozu duhanskih prerađevina obavlja Federalno ministarstvo finansija-Carinska uprava.

Ako nadležni inspekcijski organi iz stava 1. tačke 3. ovog člana utvrdi da se duhanske prerađevine prodaju, odnosno reklamiraju protivno odredbi čl. 7, 8, 9, 11. i 12. ovog zakona, donijet će rješenje o zabrani prodaje, odnosno reklamiranja.

Žalba protiv rješenja iz stava 3. ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Troškove izvršenja snosi izvršenik.

VII - KAZNE NE ODREDBE

Član 14

Novčanom kaznom od 10.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj privredno društvo ili drugo pravno lice koje se bavi proizvodnjom, uvozom i prometom duhanskih prerađevina, ako:

1. suprotno zakonu, na originalnom pojedinačnom pakovanju duhanskih prerađevina koji se nalazi u prometu, ne istakne podatak iz člana 7. i upozorenje iz člana 8. ovog zakona, odnosno ako prodaje duhanske prerađevine suprotno članu 12. stavu 2. ovog zakona;
2. suprotno odredbi čl. 9., 10. i 11. ovog zakona vrši reklamiranje duhanskih prerađevina.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana bit će kažnjeno novčanom kaznom od 500,00 KM do 3.000,00 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana bit će kažnjeno novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.500,00 KM i fizičko lice koje je kod nadležnog organa registrovano za obavljanje samostalne privredne i druge zakonom propisane djelatnosti.

Pored novčane kazne, počiniocu prekršaja iz stava 1. ovog člana mogu se izreći slijedeće zaštitne mjere:

- oduzimanje predmeta koji su bili upotrijebljeni ili su bili namijenjeni za izvršenje prekršaja ili koji su nastali izvršenjem prekršaja, bilo da su vlasništvo okrivljenog ili koji nisu vlasništvo okrivljenog ako to zahtijevaju interesi očuvanja života i zdravlja ljudi,
- zabrana vršenja djelatnosti u periodu do šest mjeseci, a s ciljem sprječavanja budućeg činjenja prekršaja.

Član 15

Novčanom kaznom od 500 do 2.000 KM kaznit će se za prekršaj ustanova, preduzeće i drugo pravno lice, odnosno fizičko lice, ako ne zabrani pušenje i ne odredi prostorije za pušenje u roku iz člana 19. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom od 100 do 150 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 16

Novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj privredno društvo i drugo pravno lice, ako prodaje duhanske prerađevine suprotno odredbi člana 12. stav 1. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana bit će kažnjeno novčanom kaznom od 250,00 KM do 1.000 KM odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana bit će kažnjeno novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.500 KM i fizičko lice koje je kod nadležnog organa registrovano za obavljanje samostalne privredne i druge zakonom propisane djelatnosti.

Pored novčane kazne, počiniocu prekršaja iz stava 1. ovog člana mogu se izreći sljedeće zaštitne mjere:

- oduzimanje predmeta koji su bili upotrijebljeni ili su bili namijenjeni za izvršenje prekršaja ili koji su nastali izvršenjem prekršaja, bilo da su vlasništvo okrivljenog ili koji nisu vlasništvo okrivljenog ako to zahtijevaju interesi očuvanja života i zdravlja ljudi,

- zabrana vršenja djelatnosti u periodu do šest mjeseci, a s ciljem sprječavanja budućeg činjenja prekršaja.

Član 17

Novčanom kaznom od 30 KM kaznit će se na licu mjesta fizičko lice koje puši u:

1. ustanovama, preduzećima i drugim pravnim licima iz člana 3. ovog zakona;
2. objektima iz člana 4. ovog zakona;
3. ugostiteljskim objektima iz člana 5. ovog zakona;
4. sredstvima prijevoza i staničnim objektima iz člana 6. ovog zakona.

Novčanu kaznu iz stava 1. ovog člana naplaćuje inspektor koji vrši neposredni nadzor u skladu sa članom 13. ovog zakona.

Član 18

(brisano)

VIII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 19

Ustanove, preduzeća i druga pravna lica dužna su istaći znak zabrane pušenja i odrediti prostorije za pušenje u objektima iz čl. 3, 4, 5. i 6. stav 2. i sredstvima prijevoza iz člana 6. stav 1. ovog zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Obaveza iz stava 1. ovog člana odnosi se i na fizičko lice koje obavlja djelatnost ličnim radom u objektima iz člana 5. ovog zakona.

Član 20

Proizvođači i uvoznik duhanskih prerađevina dužni su na originalnom pakovanju duhanskih prerađevina istaknuti podatak iz člana 7. i upozorenje iz člana 8. ovog zakona u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 20a

Pravilnike iz čl. 1. i 2. ovog zakona, ministar zdravstva donijet će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Proizvođači i uvoznici duhanskih prerađevina dužni su uskladiti označavanje originalnih pojedinačnih pakovanja duhanskih prerađevina na način propisan čl. 7. i 8. ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona i pravilnika donesenog na osnovu ovog zakona.

Član 21

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine primjena odredbe člana 33. Zakona o zaštiti na radu ("Službeni list SRBiH", broj 22/90), kao i odredbe čl. 17. i 18. Zakona o zdravstvenoj ispravnosti životnih namirnica i predmeta opće upotrebe ("Službeni list R BiH", broj 2/92) u dijelu koji se odnosi na zabranu reklamiranja duhana i duhanskih prerađevina.

Član 22

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

**Samostalni član Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o ograničenoj upotrebi duhanskih prerađevina**
(*"Sl. novine FBiH", br. 35/1998 i 11/1999-ispr.*)

Član 5

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

**Samostalni član Zakona o izmjenama
Zakona o ograničenoj upotrebi duhanskih prerađevina**
(*"Sl. novine FBiH", br. 50/2011*)

Član 7

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".